

YAYINLAR-PUBLICATIONS

Mikro depremler ile Meteorolojik olaylar arasındaki münasebetler hakkında müşahedeler

J. B. MACELWANE: The Problem of Microseisms and Ocean Storms. Bulletin Seismological Society of America 36, 1946.

M. H. GILMORE: Microseisms and Ocean Storms. Aynı dergi, 36, 1946

M. H. GILMORE - W. E. Hubert: Microseisms and Pacific Typhoons. Aynı dergi, 38, 1948.

L. DON LEET: Microseisms in New England - Case History II. Aynı dergi, 38, 1948.

Yersarsıntıları ile hava basınçları arasındaki münasebetler hakkında Türkiye'de bir kaç sene evvel geniş tetkikler yapılmış ve netice olarak hava basınçlarının depremleri harekete getirebileceği hakkındaki faraziyenin ihtimal derecesinin yüksek olduğu gösterilmiştir.¹ Türkiye'de yapılmış bu müşahedelerin enteresan bir ikmal olarak son zamanlarda «Seismological Society of America»nın dergisinde <<mikro-depremler» ile hava olayları arasındaki münasebetler hakkında bir kaç makale neşredilmiştir. Bu yeni etütlerin neticesi kısaca şudur:

Tayfunlar, Hurikanlar, şiddetli <<doğru» fırtınalar, şiddetli alçak basınçlar gibi meteorolojik olaylar mikro-depremleri meydana getirmektedirler. Bilhassa derin okyanus sularının üzerinden geçen olayların mikrosismik reaksiyonu çok kuvvetlidir. Fakat hava olayları berri sahalara, az derin olan sulara veya denizin tabanında bulunan (fay gibi) derin tektonik ârizalara yaklaştığı zaman, bu mikro-depremlerin amplitütleri gittikçe azalmaktadır. Son zamanlarda yapılan meteorolojik müşahedelere göre, çok şiddetli hava olayları, derin ve geniş bir su kitlesinin sathında çok ağır dalga hareketlerini meydana getirmektedirler. Muazzam bir fırtına veya çok geniş bir basınç cephesi tarafından vücutte getirilen su hareketleri

(1) N. Pınar - M. Fouché: Erzincan zelzelesinin meteorolojisi. Ist. Üniv. Fen. Fak. Mecm., seri B, V, 3/4, 1940.

N. Pınar - M. Fouché: 20/6/1943 Adapazar depreminin jeolojik ve meteorolojik incelenmesi. Aynı dergi, seri A, VIII,1 1943.

N. Pınar: Marmara havzasının jeolojisi ve sismik meteorolojisi. Aynı dergi, seri A, VII, 3/4 1943.

yüzlerce km² tutan sahalara inhisar edebilirler. Böyle bir basınçtan su içerisinde meydana gelecek ihtizaz hareketi su kütlesi vasıtasıyla denizin tabanına kadar yayılarak arz küresinin kabuğuna geçmekte ve mikrosismik dalga halinde her tarafa intişar etmektedir. Buna karşı, az derin sular veya berrî sahalarda, hava karışıklıklarından doğan kuvvetlerin nakledilmesine o kadar müsait değildirler.

Müsait jeolojik şartlar altında, meselâ tabanı tektonik bakımdan ârızalı olmıyan bir okyanus üzerinde, bir mikro-depremin sebebi olan ağır bir fırtına 2000 kilometreyi aşan bir mesafeden tesbit edilebilir. Zikredilen hava olaylarının mikro-depremleri vücuda getirmesi o kadar muntazamdır ki, son Pasifik harbi esnasında tayfun gibi ağır fırtınaların muayyen bir yere yaklaşacağı sismoğrafik istasyonlarla işbirliği yapan meteoroloji servisleri tarafından en az 24 saat evvel tesbit edilebilmiştir.

E. LAHN

Publication of the geophysical abstract

The United States Geological Survey has resumed publication of the Geophysical Abstracts after a 4 - year interval, during which they were issued by the U. S. Bureau of Mines.

The Geophysical Abstracts are published quarterly as an aid to those engaged in geophysical research and exploration. The bulletin covers world literature on geophysics contained in periodicals, books, and patents. It deals with exploration by gravitational, magnetic, seismic, electrical, radioactive, geothermal, and geochemical methods and with underlying geophysical theory and related subjects.

Copies may be purchased single or by annual subscription from the Superintendent of Documents, Government Printing Office, Washington 25, D. C. For subscription, the Superintendent of Documents will accept a deposit of \$5.00 in payment for subsequent issues. When this fund is near depletion the subscriber will be notified. The deposit may also be used to cover purchase of any other publication from the Superintendent of Documents. The present price of each copy of the Geophysical Abstracts is 20 cents.

**R.ERINKMANN: "Emanuel Kayser's Abriss der Geologie,,:
Cilt II, 1948; Stuttgart, Vlg. Ferdinand Enke. Fiyatı
cildli 27.—Mk.**

Yeniden revize edilerek neşrolunan bu eserin stratigrafiye zıt olu bu cildi 355 sayfadır. Kitapta, stratigrafinin esas prensipleri, jeoloji formasyonları çok açık bir dille ve en yeni görüşlerle izah edilmiştir. Eserde her sistemin tarifi yapıldıktan sonra yayılma tarzı paleocoğrafya hartalarıyla, fauna ve flora'sı güzel resimlerle gösterilmiştir. Kambrien bir levhada (12 şekilde) gösterildiği halde, Kretase için 11 levha (82 şekil) konmuştur. Her sistemin iklimi, paleocoğrafyası, tektonik hareketleri krokilerle açıklanmıştır. Stratigrafiye ait en yeni bilgileri ihtiva eden bu eserin sonuna canlıların tekâmülü hakkında bir bahis eklenmiştir. Her bakımdan iyi derlenmiş olan bu el kitabını jeologlara tavsiye ederiz .

H.N. PAMİR
